

Stormfulde højder

Der var en gang, for blot et par årtier siden, hvor uligheden mellem denne verdens rige og fattige lande stod allerøverst på FN's agenda.

Sådan er det ikke længere. Den globale opvarmning har skiftet fokus – muligvis fordi klimaforandringerne rammer os alle, så vi denne gang vitterligt er "børn af samme jord", som Sebastian sang i sit Afrika-nummer i firserne. De rige landes interesse i at få reduceret udslippet af drivhusgasser er denne gang ingenlunde mindre end de fattiges – tværtimod tyder alt foreløbig på, at bekymringen er størst i den vestlige verden.

Det er der flere indlysende grunde til. For det første har udviklingslandenes regeringer og befolkninger andre mere påtrængende problemer at slås med – jævnfør den ulighed i levevilkår, som FN ikke fik udryddet. Klimaet er en luksus, som almindelige indere, brasilianere og kinesere ikke har råd til at bekymre sig om.

For det andet kan udviklingslandene påpege, at de industrialiserede lande blandt andet er blevet rige, fordi de netop har udnyttet muligheden for at udlede drivhusgasser, som har medført klimaforandringer, samt at en gennemsnitlig inders udledning stadig kun er en lille del af en danskers og endnu mindre af en amerikaners. Ergo må de vestlige lande selv tage ansvaret.

Men den vestlige verden kan ikke løse problemet uden udviklingslandenes hjælp.

Og det bliver den helt store udfordring for klimatopmødet COP15 i 2009, som Danmark har værtskabet for, og som skal munde ud i en afløser for Kyoto-protokollen.

For selv om EU ambitiøst har meldt ud, at man vil påtage sig en 20 procents reduktion, så forslår det ingen steder, når EU kun tegner sig for 14 procent af den globale udledning.

Tallene taler deres eget tydelige sprog: Siden Kyoto-aftalen blev undfanget er udviklingslandenes energi bestemte kuldioxidudslip steget hen ved 15 gange så meget, som Kyoto-protokollen pålægger EU-landene at reducere deres udslip med. Det er USA's argument for, at man kun er villig til at tilslutte sig en aftale med bindende reduktionsmål, hvis lande som Kina og Indien også gør det.

Så håbløs opgaven kan synes, er der dog nu for første gang tegn på et rigtigt fremskridt. Amerikanerne afholdt for nylig en klimakonference i Washington med deltagelse af jordens femten største klimasyndere og erklærede i den anledning, at USA vil påtage sig lederskabet i kampen mod klimaforandringerne. Og selv om USA har fået mange gnutbede ord med på vejen, fordi strategien fortsat er på 'frivillighed' frem

for 'faste lofter', så er der trods alt grund til at glæde sig over det amerikanske engagement. Virkeligheden er, at EU aldrig uden USA ville kunne få Indien og Kina til at opføre sig forpligtende.

Dette er COP15's helt store chance: At USA faktisk får de nye, fremstormende stormagter med deres milliardbefolkninger overtalt, så der bliver en global aftale. Som klimapolitikens *enfant terrible*, Bjørn Lønborg, så præcist har udtrykt det: "Så længe USA, Kina og Indien ikke er med, kan europæerne sidde og føle sig meget hellige. Men i realiteten har det ingen effekt, hvad de gør, før de store udledere af CO₂ beslutter sig for at være med."

Forhåbentlig vil den udfordring

ikke blive overskygget af en dansk indenrigspolitisk diskussion om, hvor stor en byrde Danmark specifikt er villig til at tage på sig.

Som Kyoto var skruet sammen, betød den store danske reduktionsforpligtelse nemlig blot, at andre EU-lande fik lov til at forurene tilsvarende mere. Det er fint og godt, hvis Danmark vil være foregangsland: Blot skal man ikke foregøgle vælgerne, at klimaet også får det bedre.

I dette nummer af *Udenrigs* har vi valgt at sætte fokus på klimaforandringerne forud for det forestående topmøde – i håb om at ruste læsere til en debat, der i de næste år når stormfulde højder.

Redaktionen